
S T A T U T

**POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TURYSTYCZNO KRAJOZNAWCZEGO**

WARSZAWA 2006

S T A T U T

P O L S K I E G O T O W A R Z Y S T W A
T U R Y S T Y C Z N O K R A J O Z N A W C Z E G O

Tekst jednolity, uwzględniający zmiany uchwalone 17 września 2005 r przez XVI Walny Zjazd PTTK, wpisany do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz Rejestru Przedsiębiorców (nr KRS 0000100817) 23 lutego 2006 r., postanowieniem Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy KRS.

WARSZAWA 2006

S T A T U T

POLSKIEGO TOWARZYSTWA TURYSTYCZNO-KRAJOZNAWCZEGO

(tekst jednolity)

Rozdział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Art. 1

1. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, zwane dalej PTTK, powstałe w 1950 roku z utworzonego w 1873 roku Towarzystwa Tatrzańskiego, przekształconego w 1920 roku w Polskie Towarzystwo Tatrzańskie oraz utworzonego w 1906 roku Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego, jest spadkobiercą tradycji i dorobku ideowego, a także następcą prawnym majątku tych Towarzystw.
2. PTTK jest organizacją pozarządową działającą zgodnie z ustalonym porządkiem prawnym.
3. PTTK jest stowarzyszeniem prowadzącym działalność społecznie użyteczną.

Art. 2

1. Terenem działalności PTTK jest terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a siedzibą jego władz naczelnych jest miasto stołeczne Warszawa.
2. PTTK może tworzyć jednostki organizacyjne poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli możliwość taką dopuszcza ustawodawstwo danego kraju.

Art. 3

PTTK posiada osobowość prawną i jest wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod Nr 0000100817

Art. 4

PTTK może być członkiem krajowych i międzynarodowych organizacji, których cele działania są zbieżne z celami działania PTTK.

Art. 5

1. PTTK używa odznaki organizacyjnej w formie zielonego koła przedstawiającego różę wiatrów, w które wpisane są: biało-czerwona strzałka kompasu, kontur Polski w kolorze zielonym z zaznaczonym białym biegiem Wisły oraz biegnący przez środek biały cieniowany napis PTTK. Wzór odznaki organizacyjnej stanowi załącznik do Statutu PTTK.
2. Nazwa i odznaka organizacyjna PTTK podlega ochronie prawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. Zarząd Główny PTTK używa sztandaru, który ma kształt kwadratowego, dwustronnego płata materiału wykończonego złotymi frędzlami, przymocowanego do drzewca zwieńczonego głowicą z metalowymi literami PTTK. Na stronie głównej, prawej,

znajdują się trzy pasy poziome jednakowej szerokości o barwach: czerwonej, białej i czerwonej z odznaką organizacyjną PTTK pośrodku o średnicy stanowiącej 3/5 szerokości. Na stronie odwrotnej, lewej, sztandaru na zielonym tle znajduje się napis „Tylko poznawszy swój kraj można gorąco go ukochać i owocnie dla niego pracować”.

4. Jednostki organizacyjne PTTK mogą używać sztandaru opisanego w ust. 3 z tym, że strona odwrotna, lewa jest ustalana przez właściwą jednostkę.
5. Zarząd Główny i zarządy oddziałów PTTK używają okrągłej pieczęci z napisem w otoku: Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze, zaś w środku: Zarząd Główny lub nazwa oddziału oraz innych pieczęci zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Art. 6

1. Jednostkami organizacyjnymi PTTK są oddziały i jednostki regionalne jako jednostki terenowe oraz jednostki specjalistyczne.
2. Oddziały PTTK są podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa i posiadają osobowość prawną, którą nabywają z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o wpisaniu do rejestru.
3. Jednostki regionalne obejmują obszar województwa i mogą posiadać osobowość prawną, którą nabywają z dniem uprawomocnienia się postanowienia sądu o wpisaniu do rejestru.
4. Na terenie województwa może być powołana tylko jedna jednostka regionalna.
5. Jednostki specjalistyczne są powoływane przez Zarząd Główny PTTK i działają na podstawie zatwierdzonych przez niego regulaminów. Centralnymi jednostkami specjalistycznymi są: Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej w Krakowie, Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi, Centralna Biblioteka PTTK im. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie i Ogólnopolskie Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK w Warszawie.

Rozdział II

CELE I ŚRODKI DZIAŁANIA

Art. 7

1. Celem statutowym PTTK jest działalność w zakresie kultury fizycznej, kultury, oświaty i ochrony środowiska.
2. Celami statutowymi PTTK są również inne działania ze sfery zadań publicznych w zakresie:
 - 1) krzewienia turystyki i krajoznawstwa oraz aktywnych form wypoczynku dzieci i młodzieży, szczególnie w postaci wędrownictwa indywidualnego i grupowego, organizacji rajdów, zjazdów, zlotów, spływów, rejsów oraz kolonii i obozów,
 - 2) podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej, w tym poprzez współdziałanie z towarzystwami i organizacjami skupiającymi i opiekującym się Polakami oraz dziedzictwem kultury polskiej za granicą,
 - 3) nauki, edukacji, oświaty i wychowania dzieci i młodzieży, szczególnie poprzez kształtowanie postaw społecznych, upowszechniania wiedzy o przeszłości, współczesności i perspektywach rozwoju Polski, szerzenia kultury turystyki i zapoznania z poznawczymi, wypoczynkowymi i zdrowotnymi walorami wędrownictwa,
 - 4) ekologii i ochrony zwierząt, ochrony dziedzictwa przyrodniczego oraz troski o racjonalne wykorzystywanie zasobów przyrody,

- 5) upowszechniania wiedzy i umiejętności na rzecz obronności państwa, szczególnie poprzez opiekę nad miejscami pamięci narodowej i organizację imprez turystycznych związanych z poznawaniem historii oręża polskiego, a także popierania wszelkich form wypoczynku służącego rozwojowi sprawności i kultury fizycznej,
 - 6) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy,
 - 7) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób,
 - 8) działalności charytatywnej,
 - 9) działalności na rzecz mniejszości narodowych,
 - 10) ochrony i promocji zdrowia,
 - 11) działania na rzecz osób niepełnosprawnych,
 - 12) upowszechniania i ochrony praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn,
 - 13) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości,
 - 14) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
 - 15) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji,
 - 16) upowszechniania kultury fizycznej i sportu,
 - 17) porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym,
 - 18) upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji,
 - 19) ratownictwa i ochrony ludności,
 - 20) pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
 - 21) upowszechniania i ochrony praw konsumentów,
 - 22) działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami,
 - 23) promocji i organizacji wolontariatu,
 - 24) działalności wspomagającej technicznie, szkoleniowo i informacyjnie organizacje pozarządowe w zakresie określonym w pkt. 1-23.
3. PTTK skupia turystów i krajoznawców, stwarza warunki ułatwiające im wędrowanie i działalność krajoznawczą w kraju i poza jego granicami oraz reprezentuje ich interesy wobec władz i społeczeństwa.
 4. PTTK opiera swoją działalność na pracy społecznej członków; do prowadzenia swoich spraw może zatrudniać pracowników.
 5. PTTK może prowadzić działalność gospodarczą, w różnych formach organizacyjnych, z której dochód służy realizacji celów statutowych.

Art. 8

Realizując określone statutem cele i zadania, PTTK:

- 1) budzi i pogłębia umiłowanie Polski, jej regionów, kształtuje postawy patriotyczne, upowszechnia wiedzę o przeszłości, współczesności i perspektywach rozwoju kraju,
- 2) krzewi zamiłowania krajoznawcze i umiejętności turystyczne,
- 3) szerzy kulturę turystyki oraz zachęca do wykorzystywania poznawczych, wypoczynkowych i zdrowotnych walorów wędrownictwa i rekreacji,
- 4) pomaga w wędrownictwie indywidualnym,
- 5) przyczynia się do wzrostu sprawności psychofizycznej, zwłaszcza młodzieży i osób niepełnosprawnych,

- 6) szerzy wiedzę ekologiczną oraz przyczynia się do ochrony środowiska przyrodniczego,
- 7) aktywnie uczestniczy w ochronie dóbr kultury,
- 8) popularyzuje walory krajoznawcze i turystyczne Polski oraz jej dorobek wśród turystów zagranicznych oraz ułatwia turystom polskim wyjeżdżającym za granicę poznawanie walorów krajoznawczych, życia i osiągnięć innych krajów,
- 9) kultywuje tradycje turystyczne, popularyzuje historię i dorobek PTTK oraz jego poprzedników, uczestniczy w archiwizowaniu dokumentów związanych z turystyką i krajoznawstwem.

Art. 9

1. PTTK realizuje cele statutowe i zadania poprzez:
 - 1) strzeżenie i twórcze rozwijanie ideałów swoich poprzedników – PTT i PTK oraz pomnażanie ich dorobku materialnego,
 - 2) propagowanie krajoznawstwa wśród młodzieży oraz włączanie jej do uprawiania różnych form turystyki, w tym turystyki kwalifikowanej,
 - 3) popularyzację walorów rekreacji ruchowej,
 - 4) stwarzanie możliwości korzystania z imprez turystycznych, rekreacyjnych i krajoznawczych organizowanych przez PTTK oraz z jego schronisk, stanic wodnych i innych obiektów przez wszystkich zainteresowanych,
 - 5) upowszechnianie dorobku intelektualnego PTTK zgromadzonego w Centralnej Bibliotece im. Kazimierza Kulwiecia w Warszawie, Centralnym Ośrodku Turystyki Górskiej z Centralną Biblioteką Górską w Krakowie, w Centrum Fotografii Krajoznawczej w Łodzi, w Ogólnopolskim Centrum Szkolenia Podwodnego KDP PTTK w Warszawie, regionalnych pracowniach krajoznawczych oraz muzeach PTTK,
 - 6) działania na rzecz racjonalnego korzystania z zasobów przyrody i dziedzictwa kulturalnego oraz krzewienia idei zachowania tych wartości dla przyszłych pokoleń,
 - 7) popieranie działań sprzyjających utrwalaniu cech charakterystycznych poszczególnych regionów, stanowiących istotne elementy tożsamości narodowej mieszkańców Polski,
 - 8) kontakty i współpracę z organizacjami krajowymi, zagranicznymi i międzynarodowymi zajmującymi się turystyką,
 - 9) reprezentowanie interesów turystów i krajoznawców wobec organów władzy publicznej, w tym zgłaszanie postulatów i propozycji odpowiednich regulacji prawnych oraz wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej i samorządowej, w tym związanych z wytyczaniem, znakowaniem i konserwacją szlaków turystycznych.
2. PTTK w szczególności:
 - 1) umożliwia turystom i krajoznawcom zrzeszanie się w jednostkach organizacyjnych PTTK i korzystanie w pierwszej kolejności z wszelkich form jego działalności,
 - 2) rozwija turystykę kwalifikowaną we wszystkich jej formach,
 - 3) organizuje i prowadzi obsługę wycieczek oraz innych imprez turystycznych i krajoznawczych,
 - 4) rozwija różnorodne formy turystyki aktywnej, rekreacji oraz sportu w powiązaniu z imprezami turystycznymi,
 - 5) wytycza, znakuje i utrzymuje szlaki turystyczne,
 - 6) kształci i doskonali społeczne oraz zawodowe kadry turystyczno-krajoznawcze, nadaje uprawnienia kwalifikacyjne,
 - 7) ustanawia i nadaje odznaki turystyczne oraz krajoznawcze,

- 8) organizuje oraz popiera działania zmierzające do zabezpieczenia, ochrony i zachowania walorów naturalnych, a także kulturowych Polski, między innymi przez działalność wydawniczą, inicjowanie, zakładanie i prowadzenie muzeów, zbiorów, bibliotek, pracowni krajoznawczych, itp.,
- 9) rozwija aktywność kulturalną związaną z turystyką i krajoznawstwem oraz kształtuje obyczajowość turystyczną,
- 10) dokumentuje oraz popularyzuje działalność wybitnych postaci turystyki i krajoznawstwa, dziejów i osiągnięć PTTK, a także jego poprzedników,
- 11) prowadzi wypożyczalnie sprzętu turystycznego, sportowego oraz warsztaty naprawcze,
- 12) produkuje pamiątki turystyczne, krajoznawcze oraz ekwipunek turystyczny i sportowy,
- 13) buduje i utrzymuje obiekty turystyczne, gastronomiczne, sportowe oraz inne urządzenia istotne dla turystów,
- 14) inicjuje, prowadzi i popiera prace, w tym także naukowe, wynikające z celów PTTK,
- 15) organizuje turystykę zagraniczną wyjazdową i przyjazdową.

Rozdział III

CZŁONKOWIE PTTK, ICH PRAWA I OBOWIĄZKI

Art. 10

1. Członkiem PTTK może być osoba zainteresowana realizacją celów Towarzystwa, deklarująca przestrzeganie Statutu PTTK.
2. Członkostwo jest dobrowolne.

Art. 11

1. PTTK skupia członków:
 - 1) zwyczajnych,
 - 2) wspierających.
2. Członkowie zwyczajni PTTK zrzeszają się w oddziałach.

Art. 12

1. Członkiem zwyczajnym PTTK może być:
 - 1) obywatel polski lub cudzoziemiec, mający pełną zdolność do czynności prawnych i nie pozbawiony praw publicznych,
 - 2) małoletni w wieku od 16 do 18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych,
 - 3) małoletni w wieku poniżej 16 lat za zgodą jego przedstawicieli ustawowych.
2. Członkostwo powstaje przez złożenie deklaracji i jej podpisanie oraz przyjęcie w poczet członków przez zarząd oddziału.

Art. 13

1. Członek zwyczajny PTTK ma prawo:
 - 1) wybierać i być wybieranym do władz PTTK,
 - 2) zgłaszać wnioski dotyczące działalności PTTK,

- 3) uzyskiwać na zasadach określonych przez Zarząd Główny PTTK uprawnienia kadry Towarzystwa,
 - 4) brać udział w działalności oraz korzystać z pomocy, obiektów i urzędzeń PTTK na zasadach określonych przez Zarząd Główny,
 - 5) nosić odznakę organizacyjną PTTK,
 - 6) korzystać z innych uprawnień wynikających z uchwał ZG PTTK oraz porozumień i umów zawartych przez władze Towarzystwa.
2. Małoletni członek zwyczajny PTTK ma prawo korzystać z uprawnień określonych w ust. 1 pkt. 2-6 oraz uprawnień określonych w ust. 1 pkt 1 z uwzględnieniem przepisów ust. 3-4.
 3. Małoletni członek zwyczajny PTTK w wieku od 16 do 18 lat, mający ograniczoną zdolność do czynności prawnych, ma prawo korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego, z tym że w składzie władz PTTK większość muszą stanowić osoby o pełnej zdolności do czynności prawnych.
 4. Małoletni członek zwyczajny PTTK w wieku poniżej 16 lat nie ma prawa udziału w głosowaniu na zebraniu członków, nie może też korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego do władz PTTK. Jeżeli jednostka organizacyjna PTTK zrzesza wyłącznie małoletnich, mogą oni wybierać i być wybierani do władz tej jednostki.

Art. 14

Członek zwyczajny PTTK jest obowiązany:

- 1) przestrzegać postanowień Statutu, regulaminów i uchwał władz PTTK,
- 2) uczestniczyć w działalności PTTK, propagować cele PTTK, godnie reprezentować PTTK,
- 3) chronić walory naturalne i kulturowe kraju,
- 4) dbać o majątek PTTK,
- 5) regularnie opłacać składkę członkowską w swoim oddziale.

Art. 15

1. Członkom zwyczajnym PTTK, szczególnie zasłużonym dla rozwoju turystyki i krajoznawstwa w Polsce, może być nadana godność Członka Honorowego PTTK
2. Członkowie Honorowi są zwolnieni z obowiązku opłacania składki członkowskiej.

Art. 16

1. Utrata członkostwa zwyczajnego następuje w przypadku:
 - 1) wystąpienia,
 - 2) skreślenia z ewidencji członków, uchwałą zarządu oddziału, na skutek zalegania w opłacaniu składki członkowskiej za okres dłuższy niż 12 miesięcy,
 - 3) wykluczenia prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego,
 - 4) pozbawienia praw publicznych prawomocnym wyrokiem sądu.
2. W przypadku utraty członkostwa w trybie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, członkostwo może być przywrócone po opłaceniu zaległych składek.

Art. 17

1. Członkiem wspierającym może być osoba prawna, jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej lub osoba fizyczna, która popiera działalność i akceptuje

Statut PTTK oraz zadeklaruje opłacanie składki członkowskiej w wysokości ustalonej uchwałą Zarządu Głównego lub zarządu właściwego oddziału.

2. Członka wspierającego przyjmuje Zarząd Główny lub zarząd oddziału PTTK.

Art. 18

Członek wspierający ma prawo:

- 1) brać udział z głosem doradczym osobiście lub przez upoważnionego przedstawiciela w zjazdach PTTK,
- 2) zgłaszać wnioski dotyczące działalności PTTK,
- 3) korzystać z innych uprawnień na zasadach określonych uchwałami właściwego zarządu jednostki PTTK.

Rozdział IV

NAJWYŻSZE I NACZELNE WŁADZE PTTK

Art. 19

1. Najwyższą władzą PTTK jest Walny Zjazd.
2. Władzami naczelnymi PTTK są:
 - 1) Zarząd Główny,
 - 2) Główna Komisja Rewizyjna,
 - 3) Główny Sąd Koleżeński.

Art. 20

1. Władze naczelne PTTK pochodzą z wyboru.
2. Nie można łączyć funkcji we władzach naczelnymi wymienionych w art. 19 ust. 2.
3. Nie można łączyć funkcji we władzach naczelnymi z działalnością gospodarczą prowadzoną w oparciu o majątek PTTK lub mającą znamiona kolizji interesów z działalnością gospodarczą PTTK.
4. Wybory do władz naczelnymi odbywają się w sposób tajny.
5. Wybory są ważne, jeżeli bierze w nich udział co najmniej połowa delegatów uprawnionych do głosowania.

Art. 21

1. Kadencja władz naczelnymi PTTK trwa cztery lata.
2. Delegaci na Walny Zjazd zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego Zwyczajnego Walnego Zjazdu, z uwzględnieniem przepisu art. 26 ust. 4.

Art. 22

Zarząd Główny, Główna Komisja Rewizyjna i Główny Sąd Koleżeński mają prawo kooptować nowych członków na zwolnione w okresie kadencji miejsca. Liczba członków dokooptowanych nie może przekraczać 1/3 składu pochodzącego z wyboru.

Art. 23

Uchwały władz PTTK zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych do głosowania, jeżeli Statut nie stanowi inaczej.

A. WALNY ZJAZD PTTK

Art. 24

1. Walny Zjazd może być zwyczajny lub nadzwyczajny.
2. Do kompetencji Walnego Zjazdu należy:
 - 1) ustalanie głównych kierunków działania w okresie kadencji,
 - 2) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
 - 3) określanie zasad wyboru członków władz naczelnych oraz ich liczby,
 - 4) wybór członków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
 - 5) udzielanie na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej bezwzględną większością głosów, w głosowaniu tajnym, absolutorium poszczególnym członkom Zarządu Głównego, pełniącym te funkcje w upływającej kadencji,
 - 6) rozpatrywanie wniosków zgłoszonych przez delegatów i władze naczelne,
 - 7) nadawanie na wniosek Zarządu Głównego godności Członka Honorowego PTTK,
 - 8) uchwalanie Statutu PTTK i jego zmian,
 - 9) podejmowanie uchwał o rozwiązaniu PTTK i przeznaczeniu jego majątku,
 - 10) podejmowanie uchwał w innych sprawach wymagających decyzji Walnego Zjazdu.

Art. 25

1. W Walnym Zejeździe udział biorą:
 - 1) z głosem decydującym delegaci wybrani na regionalnych konferencjach oddziałów PTTK obejmujących wszystkie oddziały z danego województwa,
 - 2) z głosem doradczym – członkowie władz naczelnych, Członkowie Honorowi PTTK, członkowie wspierający, przewodniczący komisji, rad i zespołów Zarządu Głównego oraz osoby zaproszone.
2. Zwyczajny Walny Zjazd zwoływany jest przez Zarząd Główny raz na cztery lata.
3. O terminie, miejscu i porządku obrad Walnego Zjazdu Zarząd Główny zawiadamia delegatów co najmniej na 30 dni przed terminem Zjazdu.
4. Walny Zjazd obraduje na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu obrad, którego projekt przedstawia Zarząd Główny.

Art. 26

1. Nadzwyczajny Walny Zjazd zwoływany jest:
 - 1) z inicjatywy Zarządu Głównego,
 - 2) na pisemny wniosek:
 - a) Głównej Komisji Rewizyjnej,
 - b) co najmniej 1/4 liczby delegatów,
 - c) co najmniej 1/4 ogólnej liczby oddziałów.
2. Nadzwyczajny Walny Zjazd zwołuje Zarząd Główny w terminie trzech miesięcy od daty złożenia pisemnego wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.

3. Zjazd obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.
4. W Nadzwyczajnym Walnym Zeździe biorą udział delegaci wybrani na ostatni Walny Zjazd zwyczajny lub delegaci nowo wybrani według obowiązującej Ordynacji Wyborczej.

Art. 27

1. Delegaci na Walny Zjazd, o których mowa w art. 25 ust. 1 wybierani są według Ordynacji Wyborczej stanowiącej załącznik do niniejszego Statutu.
2. Wybory delegatów odbywają się z zachowaniem zasady powszechności, równości, tajności i proporcjonalności określonej według liczby członków z opłaconymi składkami członkowskimi za rok ubiegły.

B. ZARZĄD GŁÓWNY PTTK

Art. 28

1. Zarząd Główny kieruje całokształtem działalności PTTK w okresie między Walnymi Zjazdami i odpowiada za swą działalność przed Walnym Zjazdem PTTK, a w szczególności:
 - 1) realizuje postanowienia Walnego Zjazdu w zakresie ustalania głównych kierunków działalności i rozwoju PTTK w okresie między Walnymi Zjazdami,
 - 2) kieruje bieżącą działalnością PTTK i reprezentuje je na zewnątrz,
 - 3) wykonuje uchwały Walnego Zjazdu, uchwały własne oraz stwarza warunki dla ich wykonania przez jednostki organizacyjne i członków PTTK,
 - 4) zajmuje w imieniu PTTK stanowisko wobec społecznie ważnych problemów,
 - 5) określa zadania programowe i organizacyjne PTTK,
 - 6) określa politykę gospodarczą i finansową PTTK,
 - 7) wykonuje inne funkcje określone w Statucie PTTK oraz przekazane przez Walny Zjazd.
2. Do wyłącznych kompetencji Zarządu Głównego, wykonywanych w formie uchwał, należy:
 - 1) zwoływanie Walnego Zjazdu i uchwalanie projektu regulaminu obrad Walnego Zjazdu,
 - 2) ustalanie wysokości wpisowego i składki członkowskiej dla członków zwyczajnych oraz minimalnej składki dla członków wspierających,
 - 3) przedstawianie Walnemu Zjazdowi wniosków o nadanie godności Członka Honorowego PTTK,
 - 4) uchwalanie budżetu rocznego oraz zatwierdzanie sprawozdań z jego wykonania,
 - 5) zatwierdzanie sprawozdań finansowych,
 - 6) przyjmowanie rocznych sprawozdań i za okres kadencji z działalności Zarządu Głównego,
 - 7) rozpatrywanie wniosków członków władz naczelnych,
 - 8) wyrażanie zgody na powoływanie oddziałów i jednostek regionalnych z osobowością prawną, powoływanie jednostek regionalnych bez osobowości prawnej, komisji, rad i zespołów oraz uchwalanie ich regulaminów,
 - 9) podejmowanie decyzji w sprawach oddziałów określonych w rozdziale V Statutu PTTK,
 - 10) uchwalanie regulaminu Zarządu Głównego oraz regulaminów jednostek organizacyjnych PTTK,
 - 11) powoływanie centralnych jednostek gospodarczych i uchwalanie ich regulaminów,

- 12) koordynowanie i nadzorowanie pracy centralnych jednostek specjalistycznych i gospodarczych PTTK, określanie kierunku ich pracy oraz ocena ich działalności,
 - 13) opiniowanie kandydatów na stanowiska kierownicze w biurze Zarządu Głównego oraz w powoływanych przez Zarząd Główny jednostkach organizacyjnych i gospodarczych,
 - 14) ustanawianie odznaczeń i tytułów honorowych PTTK z zastrzeżeniem art. 24 ust.2 pkt 7 Statutu,
 - 15) współpraca z instytucjami i organizacjami w kraju i za granicą,
 - 16) wydawanie instrukcji organizacyjnych i finansowo-gospodarczych,
 - 17) ustanawianie ogólnopolskich odznak turystycznych i krajoznawczych,
 - 18) ustalanie zasad używania nazwy i odznaki PTTK,
 - 19) podejmowanie decyzji w sprawach majątkowych, w tym dotyczących zbywania i obciążania majątku nieruchomości PTTK oraz wykonywania prawa pierwokupu majątku oddziału,
 - 20) uchwalanie regulaminu działalności przewodnickiej i zasad działania samorządu przewodnickiego.
3. Prezes Zarządu Głównego zaznajamia Zarząd Główny z wystąpieniami Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego na najbliższym posiedzeniu i ustosunkowuje się do nich nie później niż na kolejnym posiedzeniu.

Art. 29

1. W skład Zarządu Głównego wchodzi od 15 do 21 członków.
2. Zarząd Główny wybiera ze swego grona prezesa, 2 – 4 wiceprezesów i skarbnika oraz powołuje i odwołuje sekretarza generalnego, który wchodzi w skład Zarządu Głównego.
3. Organem wewnętrznym Zarządu Głównego PTTK jest prezydium, w skład którego wchodzi: prezes, wiceprezesi, sekretarz generalny i skarbnik. Prezydium kieruje działalnością w okresie między posiedzeniami Zarządu w zakresie ustalonym w regulaminie Zarządu Głównego, w tym w szczególności zwołuje i przygotowuje posiedzenia Zarządu oraz przygotowuje materiały na te posiedzenia.

Art. 30

Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż 6 razy w roku.

Art. 31

1. Fachowymi organami Zarządu Głównego są komisje, rady i zespoły.
2. Komisjami stałymi Zarządu Głównego są:
 - 1) Komisja Turystyki Górskiej;
 - 2) Komisja Turystyki Jeździeckiej;
 - 3) Komisja Turystyki Kajakowej;
 - 4) Komisja Turystyki Kolarskiej;
 - 5) Komisja Turystyki Motorowej;
 - 6) Komisja Turystyki Narciarskiej;
 - 7) Komisja Turystyki Pieszej;
 - 8) Komisja Turystyki Żeglarskiej;
 - 9) Komisja Działalności Podwodnej;
 - 10) Komisja Imprez na Orientację;
 - 11) Komisja Krajoznawcza;

- 12) Komisja Fotografii Krajoznawczej;
 - 13) Komisja Ochrony Przyrody;
 - 14) Komisja Opieki nad Zabytkami;
 - 15) Komisja Przewodnicka.
3. Oprócz Komisji wymienionych w ust. 2 Zarząd Główny może tworzyć inne komisje, rady i zespoły.
 4. Przewodniczący komisji, rad i zespołów biorą udział w posiedzeniach Zarządu Głównego z głosem doradczym.

Art. 32

Do zakresu działania komisji, rad i zespołów Zarządu Głównego należą zagadnienia związane z realizacją celów i zadań PTTK w dziedzinie przez nie reprezentowanej, a w szczególności: fachowe doradztwo dla Zarządu Głównego, kształtowanie polityki w danej dziedzinie, koordynacja działalności właściwych komisji oddziałowych i klubów.

Art. 33

1. Komisje stałe są wybierane przez narady aktywu danej dyscypliny lub środowiska, które zwołuje komisja w ciągu trzech miesięcy po Walnym Zjeździe. Kadencja komisji obejmuje okres pomiędzy naradami aktywu.
2. Zakres i tryb działania, organizację i zasady tworzenia komisji, rad i zespołów ustalają regulaminy uchwalone przez nie i zatwierdzone przez Zarząd Główny.

C. GŁÓWNA KOMISJA REWIZYJNA PTTK

Art. 34

1. Główna Komisja Rewizyjna składa się z 15-19 członków wybranych przez Walny Zjazd.
2. Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona prezesa, wiceprezesów i sekretarza.
3. Główna Komisja Rewizyjna może wybrać ze swego grona Prezydium.

Art. 35

1. Główna Komisja Rewizyjna działa niezależnie od Zarządu Głównego PTTK i nie podlega mu w zakresie sprawowanej kontroli.
2. Członkiem Głównej Komisji Rewizyjnej nie może być:
 - 1) członek Zarządu Głównego,
 - 2) osoba pozostająca z członkiem Zarządu Głównego w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości z tytułu zatrudnienia,
 - 3) osoba skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo z winy umyślnej.
3. Członek Głównej Komisji Rewizyjnej może otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji zwrot uzasadnionych kosztów w wysokości nie wyższej niż określone w obowiązujących w tym przedmiocie przepisach o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.
4. Główna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolującym całokształt działalności PTTK,
5. Główna Komisja Rewizyjna w szczególności:
 - 1) kontroluje działalność programową i organizacyjną Zarządu Głównego i jego jednostek, z uwzględnieniem zgodności z przepisami prawa, Statutem PTTK, uchwałami Walnego Zjazdu,

- 2) kontroluje działalność finansową i gospodarczą Zarządu Głównego opierającą się na majątku zarządzanym bezpośrednio przez PTTK oraz wniesionym do innych podmiotów gospodarczych ze szczególnym uwzględnieniem zgodności z przepisami prawa, efektywności oraz zasad gospodarności i rzetelności,
 - 3) przedstawia Zarządowi Głównemu informacje o wynikach kontroli oraz uwagi, wnioski i zalecenia pokontrolne, a w przypadkach szczególnych – wnioski personalne,
 - 4) przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi o budżecie i jego wykonaniu,
 - 5) przedstawia Zarządowi Głównemu opinie i uwagi oraz wnioski w sprawie rocznego sprawozdania finansowego.
6. Główna Komisja Rewizyjna ma prawo w imieniu PTTK będącego udziałowcem spółek prawa handlowego kontrolować działalność tych spółek.

Art. 36

Prezes Głównej Komisji Rewizyjnej oraz upoważnieni przez niego członkowie Komisji mają prawo brać udział w posiedzeniach pozostałych władz naczelných PTTK z głosem doradczym.

Art. 37

1. Główna Komisja Rewizyjna składa sprawozdanie ze swej działalności Walnemu Zjazdowi.
2. Główna Komisja Rewizyjna występuje na Walnym Zejeździe z wnioskiem w sprawie udzielenia absolutorium poszczególnym członkom Zarządu Głównego pełniącym tę funkcję w upływającej kadencji.
3. Nie uzyskanie absolutorium przez członków Zarządu Głównego wyłącza ich z kandydowania do władz PTTK w najbliższej kadencji.

Art. 38

1. Główna Komisja Rewizyjna nadzoruje komisje rewizyjne oddziałów oraz jednostek regionalnych z osobowością prawną, a w przypadku zaprzestania ich działalności wnioskuje o wybór nowego składu komisji.
2. Szczegółowe zasady działania Głównej Komisji Rewizyjnej oraz tryb postępowania w trakcie kontroli określa regulamin uchwalony przez Główną Komisję Rewizyjną.

Art. 39

Główna Komisja Rewizyjna uchwała wzorcowe regulaminy komisji rewizyjnych jednostek organizacyjnych PTTK i nadzoruje ich przestrzeganie.

D. GŁÓWNY SĄD KOLEŻEŃSKI PTTK

Art. 40

1. Główny Sąd Koleżeński składa się z 15 - 19 członków wybranych przez Walny Zjazd.
2. Główny Sąd Koleżeński wybiera ze swego grona prezesa, wiceprezesów i sekretarza oraz przewodniczących terenowych zespołów orzekających.
3. Główny Sąd Koleżeński może powołać prezydium oraz swoje zespoły terenowe.

Art. 41

1. Główny Sąd Koleżeński działa jako:
 - 1) sąd honorowy członków PTTK,
 - 2) stały sąd polubowny, pod warunkiem zapisu na sąd polubowny, w sprawach majątkowych pomiędzy oddziałami PTTK, oddziałami PTTK a PTTK, pomiędzy jednostkami regionalnymi PTTK z osobowością prawną, pomiędzy jednostkami regionalnymi PTTK z osobowością prawną a PTTK oraz pomiędzy PTTK, oddziałami PTTK i jednostkami regionalnymi PTTK z osobowością prawną a innymi podmiotami gospodarczymi,
 - 3) organ interpretujący Statut PTTK i orzekający o zgodności uchwał ze Statutem PTTK, statutami oddziałów oraz przepisami prawa.
2. Główny Sąd Koleżeński działający jako sąd honorowy rozpatruje w szczególności sprawy związane z naruszeniem Statutu, postanowień i uchwał władz PTTK, nieetycznego postępowania w działalności członkowskiej, dopuszczenia się innych przewinień godzących w dobro członka PTTK bądź stowarzyszenia.

Art. 42

1. Postępowanie przed Głównym Sądem Koleżeńskim jest dwuinstancyjne.
2. W pierwszej instancji Główny Sąd Koleżeński orzeka w sprawach:
 - 1) członków władz naczelných PTTK wynikłych z ich działalności w tych władzach, członków władz jednostek regionalnych, członków oddziałów, które nie wybrały sądu koleżeńskiego oddziału, w sprawach wynikających z ich działalności w PTTK,
 - 2) majątkowych między jednostkami wymienionymi w art. 41 ust. 1, pkt 2 Statutu.
3. W drugiej instancji Główny Sąd Koleżeński orzeka w sprawach odwołań od orzeczeń sądów koleżeńskich oddziałów oraz od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji.
4. Główny Sąd Koleżeński w pierwszej instancji orzeka w zespołach trzyosobowych, a w drugiej instancji w zespołach pięciosobowych.
5. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w pierwszej instancji przysługuje stronom odwołanie do drugiej instancji tego sądu w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie.
6. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego wydanych w drugiej instancji nie przysługuje odwołanie, z wyjątkiem kary wykluczenia z PTTK, w przypadku orzeczenia tej kary przysługuje, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia na piśmie, odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego, który rozpatruje to odwołanie na posiedzeniu plenarnym w składzie co najmniej 2/3 stanu osobowego Sądu.
7. W sprawach majątkowych strona może żądać uchylecia orzeczenia Głównego Sądu Koleżeńskiego wnosząc skargę do właściwego sądu powszechnego według kodeksu postępowania cywilnego.
8. Główny Sąd Koleżeński może w uzasadnionych przypadkach, z inicjatywy własnej lub na wniosek jednej ze stron, przejąć do rozpoznania sprawy, dla których właściwy jest sąd koleżeński oddziału.

Art. 43

1. Główny Sąd Koleżeński podejmuje uchwały na posiedzeniach plenarnych w sprawach:
 - 1) interpretacji Statutu PTTK,
 - 2) orzekania zgodności uchwał władz PTTK ze Statutem PTTK, statutami oddziałów

- oraz przepisami prawa.
2. Orzekając o zgodności uchwał ze statutami lub przepisami prawa, Główny Sąd Koleżeński bada zarówno treść takich uchwał, jak również kompetencje władz oraz zachowanie statutowych wymogów do podjęcia uchwały. Orzeczenie może odnosić się do całej uchwały lub do poszczególnych jej postanowień.
 3. Uchwałę stwierdzającą niezgodność uchwały władzy PTTK ze Statutem lub z przepisami prawa prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego przekazuje:
 - 1) władzy PTTK, która podjęła uchwałę,
 - 2) wnioskodawcy,
 - 3) Zarządowi Głównemu, a także Głównej Komisji Rewizyjnej, jeżeli uchwała dotyczy Zarządu Głównego.

Art. 44

1. Główny Sąd Koleżeński wymierza następujące kary organizacyjne:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagane,
 - 3) zawieszenie w prawach członkowskich na okres od 1 roku do 3 lat,
 - 4) wykluczenie z PTTK,oraz jako kary zasadnicze lub dodatkowe:
 - 5) pozbawienie uprawnień kadry programowej PTTK,
 - 6) pozbawienie wyróżnień honorowych PTTK i jego jednostek organizacyjnych.
2. Osoba wykluczona z PTTK nie może ubiegać się ponownie o członkostwo przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o wykluczeniu.
3. Kary organizacyjne ulegają zatarciu:
 - 1) kary określone w ust. 1 pkt. 1 i 2 – po upływie 1 roku,
 - 2) kara określona w ust. 1 pkt 3 – 3 lata po upływie okresu zawieszenia,
 - 3) kara określona w ust. 1 pkt 4 – po upływie 10 lat,
 - 4) kary określone w ust. 1 pkt. 5 i 6 – po upływie 5 lat.
4. Główny Sąd Koleżeński prowadzi centralny rejestr prawomocnie orzeczonych kar.
5. Główny Sąd Koleżeński może orzec o winie, odstępując od wymierzenia kary.

Art. 45

Prezes Głównego Sądu Koleżeńskiego oraz upoważnieni przez niego członkowie Sądu mają prawo brać udział w posiedzeniach pozostałych władz naczelných PTTK z głosem doradczym.

Art. 46

1. Szczegółowe zasady działania oraz tryb postępowania przed Głównym Sądem Koleżeńskim określa regulamin uchwalony przez Główny Sąd Koleżeński.
2. Przy rozpatrywaniu spraw majątkowych w skład zespołów orzekających mogą być powoływani przez prezesa Głównego Sądu Koleżeńskiego arbitrzy nie będący członkami Głównego Sądu Koleżeńskiego, posiadający wykształcenie i praktykę prawniczą oraz nie związani ze stronami; w takim przypadku zespołowi orzekającemu przewodniczy członek Głównego Sądu Koleżeńskiego.

Rozdział V

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE PTTK

A. ODDZIAŁY PTTK

Art. 47

1. Oddział PTTK tworzy się za zgodą Zarządu Głównego PTTK wyrażoną w formie uchwały.
2. Uchwała o utworzeniu oddziału lub wydzieleniu się z oddziału istniejącego dotychczas może być podjęta przez zebranie co najmniej 50 członków zwyczajnych PTTK.
3. Uchwała o utworzeniu oddziału powinna określać:
 - 1) teren działalności oddziału,
 - 2) siedzibę władz oddziału,
 - 3) nazwę oddziału, która określać będzie charakter oddziału (regionalny, zakładowy, środowiskowy, itp.); oddział może również przyjąć imię osoby zasłużonej dla Polski, regionu, krajoznawstwa i turystyki, nazwę związaną z upamiętnieniem faktu lub miejsca historycznego,
 - 4) przyjęte przez oddział cele działania nie wymienione w art. 7, 8 i 9 Statutu PTTK.

Art. 48

1. Oddział obowiązuje Statut PTTK oraz uchwały władz naczelných PTTK.
2. Oddział realizuje cele PTTK określone w art. 7, 8 i 9 Statutu PTTK.
3. Oddział może przyjąć na zjeździe oddziału własny statut, który nie może być sprzeczny z postanowieniami Statutu PTTK oraz uchwałami Zarządu Głównego PTTK. Statut oddziału przed przedłożeniem do właściwego sądu rejestrowego wymaga zatwierdzenia przez Zarząd Główny PTTK.
4. Oddział składa Zarządowi Głównemu sprawozdania roczne i za okres kadencji ze swej działalności oraz podlega nadzorowi władz naczelných PTTK w zakresie zgodności działalności oddziału z:
 - 1) przepisami prawa, Statutu PTTK i statutu oddziału,
 - 2) uchwałami władz naczelných PTTK oraz władz oddziału,
 - 3) zasadami racjonalnego gospodarowania majątkiem własnym i powierzonym oraz dotacjami celowymi przyznanymi przez Zarząd Główny.
5. Oddział przekazuje do Zarządu Głównego część składki członkowskiej na zasadach ustalonych przez Zarząd Główny.

Art. 49

1. Najwyższą władzą oddziału jest zjazd oddziału.
2. Zjazd oddziału może być zwyczajny lub nadzwyczajny.
3. Władzami oddziału są:
 - 1) zarząd oddziału,
 - 2) komisja rewizyjna oddziału,
 - 3) sąd koleżeński oddziału, o ile zjazd oddziału podejmie uchwałę o wyborze sądu koleżeńskiego oddziału.

Art. 50

1. Władze oddziału pochodzą z wyboru. Kadencja władz oddziału trwa cztery lata i może być skrócona do dwóch lat uchwałą zjazdu oddziału.
2. Nie można łączyć funkcji we władzach oddziału wymienionych w art. 49 ust. 3.
3. Nie można łączyć funkcji we władzach oddziału z działalnością gospodarczą prowadzoną w oparciu o majątek oddziału PTTK lub mającej znamiona kolizji interesów z działalnością gospodarczą PTTK.
4. Uchwały władz oddziału zapadają zwykłą większością głosów przy udziale co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, jeżeli Statut nie stanowi inaczej.
5. Wybory do władz oddziału odbywają się na podstawie Ordynacji Wyborczej stanowiącej załącznik do niniejszego Statutu.
6. Rozdzielnik mandatów na zjazd oddziału uchwała zarząd oddziału, zgodnie z kluczem wyborczym określonym w § 5 ust. 3 Ordynacji Wyborczej, a zasady wyboru członków władz oddziału i ich liczbę uchwała zjazd oddziału. Delegaci na zjazd oddziału zachowują ważność mandatów do czasu zwołania następnego zwyczajnego zjazdu oddziału, z uwzględnieniem przepisu art. 55 ust. 4. Przepisy art. 27 ust. 2 Statutu stosuje się odpowiednio.

Art. 51

Zarząd oddziału, komisja rewizyjna oddziału, sąd koleżeński oddziału mają prawo kooptować nowych członków na zwolnione w okresie kadencji miejsca. Liczba członków dokooptowanych nie może przekraczać 1/3 składu pochodzącego z wyboru.

Art. 52

Do kompetencji zjazdu oddziału należy:

- 1) uchwalanie statutu oddziału i dokonywanie jego zmian zgodnie z postanowieniami art. 48 ust. 3 oraz określenie celów działania zgodnie z art. 47 ust. 4,
- 2) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań zarządu oddziału, komisji rewizyjnej oddziału i sądu koleżeńskiego oddziału, jeśli taki został wybrany,
- 3) udzielanie na wniosek komisji rewizyjnej oddziału, bezwzględną większością głosów absolutorium poszczególnym członkom zarządu oddziału, pełniącym te funkcje w upływającej kadencji. Nie udzielenie absolutorium wyłącza kandydowanie do władz w najbliższej kadencji,
- 4) wybór członków zarządu oddziału, komisji rewizyjnej oddziału, sądu koleżeńskiego oddziału oraz delegatów na regionalną konferencję oddziałów,
- 5) rozpatrywanie wniosków kół, klubów i członków oddziału,
- 6) uchwalanie wniosków na Walny Zjazd PTTK lub regionalną konferencję oddziałów,
- 7) podejmowanie uchwały o rozwiązaniu oddziału,
- 8) w przypadku uchwały o rozwiązaniu oddziału, powoływanie komisji likwidacyjnej oddziału lub likwidatora oddziału i ustalanie sposobu pokrycia kosztów likwidacji oddziału,
- 9) podejmowanie innych uchwał wymagających decyzji zjazdu oddziału.

Art. 53

W zjeździe oddziału udział biorą:

- 1) z głosem decydującym:

- a) w przypadku oddziału liczącego nie więcej niż dwa koła lub kluby lub mniej niż 50 członków zwyczajnych – członkowie oddziału,
 - b) w przypadku oddziału liczącego co najmniej trzy koła lub kluby lub co najmniej 50 członków delegaci wybrani na walnych zebraniach kół i klubów według rozdzielnika uchwalonego przez zarząd oddziału, zgodnie z kluczem wyborczym określonym w § 5 ust. 3 Ordynacji Wyborczej, albo wszyscy członkowie oddziału,
- 2) z głosem doradczym: członkowie honorowi PTTK, przedstawiciele członków wspierających oddziału, przedstawiciele władz naczelných PTTK, członkowie ustępujących władz oddziału, przewodniczący komisji i zespołów zarządu oddziału oraz inne osoby zaproszone.

Art. 54

1. Zjazd oddziału odbywa się raz na cztery lata, chyba że uchwałą zjazdu kadencja władz oddziału została skrócona do dwóch lat.
2. O terminie, miejscu i porządku obrad zjazdu zarząd oddziału zawiadamia członków lub delegatów co najmniej na dwa tygodnie przed terminem zjazdu, załączając swoje sprawozdanie lub wskazując termin i miejsce jego wyłożenia do wglądu.
3. Zjazd oddziału obraduje na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu obrad, którego projekt przedstawia zarząd oddziału.

Art. 55

1. Nadzwyczajny zjazd oddziału zwołuje zarząd oddziału przed upływem kadencji z inicjatywy własnej lub na pisemne żądanie Zarządu Głównego PTTK, komisji rewizyjnej oddziału, 1/3 członków oddziału lub 1/3 kół i klubów oddziału, gdy liczy on łącznie, co najmniej trzy koła lub kluby.
2. Nadzwyczajny zjazd oddziału zwołuje zarząd oddziału w terminie jednego miesiąca od daty złożenia żądania.
3. Nadzwyczajny zjazd oddziału obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.
4. W nadzwyczajnym zjeździe oddziału biorą udział delegaci wybrani na ostatni zjazd zwyczajny, chyba że jednostki wybierające wybiorą nowych delegatów według obowiązującej ordynacji wyborczej.

Art. 56

1. Zarząd oddziału kieruje oddziałem w okresie pomiędzy zjazdami oddziału i odpowiada za swoją działalność przed zjazdem oddziału i władzami naczelnymi PTTK.
2. W skład zarządu oddziału wchodzi co najmniej pięciu członków wybranych przez zjazd oddziału.
3. Zarząd oddziału wybiera w głosowaniu tajnym ze swego grona prezesa, wiceprezesa lub wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.
4. W skład zarządu oddziału może wchodzić urzędujący członek zarządu oddziału powołany przez zarząd oddziału, jeśli nie został wybrany przez zjazd oddziału.
5. Organem wewnętrznym zarządu oddziału może być prezydium, w skład którego wchodzi: prezes, wiceprezesi, sekretarz i skarbnik. Prezydium kieruje działalnością w okresie między posiedzeniami zarządu w zakresie ustalonym przez zarząd oddziału, w tym m.in. zwołuje i przygotowuje posiedzenia zarządu oraz przygotowuje materiały na te posiedzenia.

6. Posiedzenia zarządu oddziału odbywają się w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż cztery razy w roku.

Art. 57

Szczegółowe kompetencje i zadania, zasady zwoływania posiedzeń oraz tryb pracy zarządu oddziału określa regulamin zarządu oddziału uchwalony przez zarząd oddziału na podstawie wzorcowego regulaminu uchwalonego przez Zarząd Główny PTTK.

Art. 58

1. Zarząd oddziału:

- 1) wykonuje uchwały zjazdu oddziału, Walnego Zjazdu PTTK i władz naczelných PTTK oraz stwarza warunki dla ich wykonania przez jednostki organizacyjne i członków PTTK,
 - 2) organizuje działalność turystyczną i krajoznawczą określoną w Statucie PTTK dla członków i osób nie zrzeszonych w PTTK,
 - 3) reprezentuje oddział,
 - 4) powołuje i rozwiązuje koła i kluby oraz sprawuje nadzór nad ich działalnością,
 - 5) zarządza majątkiem oddziału i dysponuje jego funduszami, uchwała roczny budżet oddziału i przyjmuje sprawozdanie z jego wykonania, zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe,
 - 6) może tworzyć jednostki gospodarcze oddziału,
 - 7) podejmuje decyzje w sprawie przystąpienia oddziału do jednostek regionalnych, o których mowa w art. 78 Statutu PTTK,
 - 8) składa sprawozdania ze swojej działalności Zarządowi Głównemu i zjazdowi oddziału,
 - 9) powołuje i odwołuje kierowników własnych jednostek gospodarczych oraz przedstawicieli oddziału w jednostkach gospodarczych prawa handlowego,
 - 10) ustanawia oddziałowe odznaki turystyczne i krajoznawcze,
 - 11) może prowadzić szkolenie członków PTTK,
 - 12) podejmuje inne działania dla realizacji celów statutowych PTTK.
2. Prezes zarządu oddziału zaznajamia zarząd oddziału z wystąpieniami komisji rewizyjnej oddziału i sądu koleżeńkiego oddziału na najbliższym posiedzeniu, ustosunkowując się do nich nie później niż na kolejnym posiedzeniu.

Art. 59

1. Zarząd oddziału może tworzyć komisje, rady i zespoły stosownie do istniejących potrzeb i zainteresowań oraz powoływać ich składy.
2. Funkcje komisji, rady lub zespołu zarząd oddziału może powierzyć odpowiednim kołom lub klubom PTTK.
3. Do zakresu działania komisji, rad i zespołów powołanych przez zarząd oddziału należą zagadnienia związane z realizacją celów i zadań oddziału w dziedzinie przez nie reprezentowanej, a w szczególności doradztwo dla zarządu oddziału.
4. Komisje, rady i zespoły działają na podstawie regulaminów uchwalonych przez zarząd oddziału.

Art. 60

1. Komisja rewizyjna oddziału składa się co najmniej z trzech członków wybranych przez zjazd oddziału, zaś w oddziale prowadzącym działalność gospodarczą – co najmniej z pięciu członków wybranych przez zjazd oddziału.
2. Komisja rewizyjna oddziału wybiera w głosowaniu tajnym ze swego grona prezesa, wiceprezesa i sekretarza.
3. Przepisy art. 35 ust. 1, 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 61

1. Komisja rewizyjna oddziału jest organem kontrolującym całokształt działalności oddziału.
2. Komisja rewizyjna oddziału w szczególności:
 - 1) kontroluje działalność zarządu oddziału i jego jednostek, z uwzględnieniem działalności finansowo-gospodarczej, pod względem zgodności z przepisami prawa, statutem oddziału, Statutem PTTK, uchwałami zjazdu oddziału, Walnego Zjazdu PTTK i władz naczelných PTTK, a także zasadami gospodarności i rzetelności,
 - 2) określa zasady działania oraz sprawuje nadzór nad komisjami rewizyjnymi kół i klubów,
 - 3) kontroluje działalność finansową i gospodarczą zarządu oddziału opierającą się na majątku zarządzanym bezpośrednio przez oddział oraz wniesionym do innych podmiotów gospodarczych,
 - 4) przedstawia zarządowi oddziału informacje o wynikach kontroli oraz uwagi, wnioski zalecenia pokontrolne, a w przypadkach szczególnych – wnioski personalne,
 - 5) przedstawia zarządowi oddziału opinię w sprawie rocznego sprawozdania finansowego oraz budżetu i jego wykonania,
 - 6) składa zjazdowi oddziału sprawozdanie z działalności oraz występuje z wnioskiem o absolutorium dla poszczególnych członków zarządu oddziału, pełniących te funkcje w upływającej kadencji.

Art. 62

1. Prezes lub upoważniony przez niego członek komisji rewizyjnej oddziału ma prawo brać udział w posiedzeniach zarządu oddziału z głosem doradczym.
2. Komisja rewizyjna oddziału oraz komisje rewizyjne kół i klubów działają według regulaminów uchwalonych przez Główną Komisję Rewizyjną PTTK.
3. Komisja rewizyjna oddziału podlega nadzorowi Głównej Komisji Rewizyjnej PTTK.

Art. 63

1. Sąd koleżeński oddziału składa się co najmniej z pięciu członków wybranych przez zjazd oddziału.
2. Sąd koleżeński oddziału wybiera w głosowaniu tajnym ze swego grona prezesa, wiceprezesa i sekretarza.

Art. 64

Do kompetencji sądu koleżeńskiego oddziału należy:

- 1) orzekanie i nakładanie kar organizacyjnych w stosunku do członków oddziału w sprawach wynikających z ich działalności w PTTK, w szczególności dotyczących naruszenia Statutu PTTK, nieetycznego postępowania i niegodnego zachowania,
- 2) rozpatrywanie w granicach określonych w ust. 1 spraw podlegających właściwości sądu koleżeńskiego innego oddziału PTTK, a przekazywanych do rozpatrzenia przez prezesa Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK,
- 3) rozstrzyganie sporów pomiędzy członkami lub jednostkami organizacyjnymi oddziału na tle ich działalności organizacyjnej, finansowej lub gospodarczej.

Art. 65

1. Sąd koleżeński oddziału może wymierzać następujące kary organizacyjne:
 - 1) upomnienie,
 - 2) nagane,
 - 3) zawieszenie w prawach członka PTTK na okres od 1 roku do 3 lat,
 - 4) wykluczenie z PTTK.
2. Sąd koleżeński oddziału może orzec o winie, odstępując od wymierzenia kary.
3. Sąd koleżeński oddziału może wnioskować do Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK o:
 - 1) pozbawienie uprawnień kadry programowej PTTK,
 - 2) pozbawienie wyróżnień honorowych PTTK.
4. Osoba wykluczona z PTTK nie może ubiegać się ponownie o członkostwo przed upływem 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o wykluczeniu.
5. Kary organizacyjne ulegają zatarciu:
 - 1) kary określone w ust. 1 pkt. 1 i 2 – po upływie 1 roku,
 - 2) kara określona w ust. 1 pkt 3 – 3 lata po upływie okresu zawieszenia,
 - 3) kara określona w ust. 1 pkt 4 – po upływie 10 lat,
 - 4) kary, o których mowa w ust. 3 – po upływie 5 lat.

Art. 66

1. Od orzeczenia sądu koleżeńskiego oddziału przysługuje odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego PTTK w terminie 30 dni od daty doręczenia orzeczenia na piśmie.
2. Sąd koleżeński oddziału prowadzi rejestr prawomocnie orzeczonych kar.

Art. 67

Sąd koleżeński oddziału działa na podstawie regulaminu uchwalonego przez Główny Sąd Koleżeński PTTK.

Art. 68

Prezes lub upoważniony przez niego członek sądu koleżeńskiego oddziału ma prawo brać udział w posiedzeniach zarządu oddziału z głosem doradczym.

Art. 69

1. Uchwały zarządu oddziału mogą być uchylone lub ich wykonanie zawieszane przez Zarząd Główny w przypadku, gdy są sprzeczne z prawem, ze Statutem PTTK lub z uchwałami władz naczelnych PTTK.
2. Zarząd oddziału może być zawieszony przez Zarząd Główny w przypadku:

- 1) zaniechania działalności,
 - 2) rażącego lub uporczywego naruszenia obowiązków wynikających ze Statutu PTTK,
 - 3) naruszenia podstawowych zasad prawidłowej gospodarki majątkiem własnym lub powierzonym,
 - 4) działania na szkodę PTTK.
3. Uchwała Zarządu Głównego w sprawie zawieszenia zarządu oddziału może być podjęta po wysłuchaniu wyjaśnień zarządu i komisji rewizyjnej, chyba że nie złożyły one wyjaśnień w wyznaczonym terminie.
4. Podejmując uchwałę o zawieszeniu zarządu oddziału, Zarząd Główny powołuje tymczasowy zarząd, którego zadaniem jest:
- 1) usunięcie przyczyn, które spowodowały zawieszenie,
 - 2) zwołanie w terminie trzech miesięcy od daty powołania nadzwyczajnego zjazdu oddziału celem dokonania wyboru nowego zarządu lub podjęcia uchwały o rozwiązaniu oddziału.
5. Od uchwał Zarządu Głównego określonych w ust. 1 przysługuje odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego w terminie 14 dni od zawiadomienia o uchwale.

Art. 70

1. Przynależność oddziału do PTTK ustaje wyłącznie na skutek rozwiązania oddziału.
2. Uchwałę o rozwiązaniu oddziału podejmuje zjazd oddziału większością 2/3 głosów przy obecności, co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.
3. Oddział może być rozwiązany na wniosek Zarządu Głównego złożony do organu nadzorującego w przypadku:
 - 1) zmniejszenia stanu liczebnego członków poniżej liczby 15 członków zwyczajnych przez okres dłuższy niż jeden rok,
 - 2) zaniechania przez oddział działalności lub gdy nie posiada on wymaganych Statutem PTTK władz i brak jest warunków do ich wyłonienia w okresie nie dłuższym niż jeden rok,
 - 3) jeżeli działalność oddziału wykazuje rażące lub uporczywe naruszenie prawa lub postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem i ze statutem.
4. W przypadku rozwiązania się oddziału na podstawie uchwały zjazdu oddziału, jego likwidatorami są członkowie ostatniego zarządu oddziału lub komisja likwidacyjna powołana uchwałą zjazdu oddziału.
5. W przypadku braku możliwości zwołania i odbycia nadzwyczajnego zjazdu oddziału, o którym mowa w ust. 2, likwidatorem oddziału staje się zarząd tymczasowy oddziału lub likwidator powołany przez Zarząd Główny.
6. Koszty likwidacji oddziału pokrywa się z majątku likwidowanego oddziału.

B. KOŁA I KLUBY PTTK

Art. 71

Zarząd oddziału może powoływać koła lub kluby, które są jednostkami organizacyjnymi oddziału.

Art. 72

1. Koło może być powołane uchwałą zarządu oddziału na podstawie pisemnej deklaracji minimum 10 członków zwyczajnych oddziału.
2. Koła zrzeszają członków zwyczajnych oddziału opłacających w nich składkę członkowską PTTK.
3. Zadaniem koła jest organizacja statutowej działalności turystycznej i krajoznawczej.

Art. 73

1. Klub może być powołany uchwałą zarządu oddziału na podstawie pisemnej deklaracji minimum 10 członków zwyczajnych oddziału.
2. Klub może zrzeszać także członków innych oddziałów PTTK.
3. Zadaniem klubu jest organizowanie i prowadzenia specjalistycznej działalności w określonej dziedzinie lub środowisku.

Art. 74

1. Najwyższą władzą koła lub klubu jest walne zebranie koła lub klubu.
2. Władzami koła lub klubu są:
 - 1) zarząd koła lub klubu,
 - 2) komisja rewizyjna koła lub klubu, o ile walne zebranie podejmie uchwałę o wyborze komisji rewizyjnej koła lub klubu.
3. Walne zebranie koła lub klubu odbywa się raz na cztery lata, chyba że uchwałą walnego zebrania koła lub klubu kadencja władz została skrócona.

Art. 75

1. Do kompetencji walnego zebrania koła lub klubu należy:
 - 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej,
 - 2) rozpatrywanie wniosków członków,
 - 3) udzielanie bezwzględnej większości głosów, na wniosek komisji rewizyjnej, o ile taka została wybrana, koła lub klubu, absolutorium poszczególnym członkom zarządu koła lub klubu, pełniącym te funkcje w upływającej kadencji. Nie uzyskanie absolutorium przez członków zarządu koła lub klubu wyłącza ich z kandydowania do władz w najbliższej kadencji,
 - 4) wybór zarządu i komisji rewizyjnej.
2. Walne zebranie koła lub klubu zwołuje zarząd, zawiadamiając członków o miejscu, terminie i porządku obrad zebrania, co najmniej 7 dni przed terminem.
3. Wybory do władz koła lub klubu odbywają się na podstawie Ordynacji Wyborczej stanowiącej załącznik do niniejszego Statutu.

Art. 76

1. Koła i kluby utrzymują się ze składek członkowskich.
2. Koła i kluby mogą ustanawiać i pobierać, niezależnie od składki członkowskiej PTTK, dodatkowe składki przeznaczone w całości na działalność koła lub klubu uchwalone przez zebrania członków tych jednostek. Członkowie klubów z innych oddziałów PTTK opłacają w tych klubach tylko składkę klubową.

3. Koła i kluby mogą otrzymywać dotacje i darowizny za pośrednictwem zarządu oddziału, który odpowiada za prowadzenie właściwej dokumentacji.
4. Koło lub klub może prowadzić działalność gospodarczą dla pozyskania środków na swoją działalność programową po uzyskaniu zezwolenia zarządu oddziału i na zasadach określonych przez zarząd oddziału w ramach obowiązujących przepisów prawa oraz obowiązujących w PTTK przepisów finansowych.
5. Za działalność gospodarczą koła lub klubu odpowiada zarząd oddziału.

Art. 77

1. Szczegółowe kompetencje i zadania, zasady zwoływania posiedzeń oraz tryb pracy zarządów kół lub klubów określają ich regulaminy, uchwalone przez zarząd oddziału na podstawie wzorcowego regulaminu uchwalonego przez Zarząd Główny.
2. Komisje rewizyjne kół lub klubów działają według regulaminów uchwalonych przez Główną Komisję Rewizyjną PTTK.
3. Do kół i klubów mają zastosowanie odpowiednio art. 50, 56 - 57, 60 - 62, 69 - 70 niniejszego statutu.

C. JEDNOSTKI REGIONALNE PTTK

Art. 78

1. Oddziały mogą tworzyć jednostki regionalne z osobowością prawną lub bez osobowości prawnej.
2. Do zadań jednostek regionalnych, tworzonych przez oddziały, mających swoją siedzibę na terenie tego samego województwa należą w szczególności:
 - 1) reprezentacja PTTK wobec wojewódzkich władz rządowych i samorządowych, urzędów, instytucji i organizacji w granicach udzielonych pełnomocnictw,
 - 2) inspirowanie, inicjowanie i wspomaganie działalności programowej i gospodarczej oddziałów oraz podejmowanie wspólnych przedsięwzięć,
 - 3) integracja i koordynacja działalności oddziałów,
 - 4) udzielenie pomocy oddziałom w realizacji ich zadań statutowych,
 - 5) podejmowanie innych zadań zleconych przez Zarząd Główny lub oddziały.
3. Szczegółowy zakres i tryb działania jednostek, o których mowa w ust. 1 określają ich regulaminy ustalone przez jednostki i zatwierdzone przez Zarząd Główny.
4. Uchwały jednostek regionalnych nie mogą naruszać osobowości prawnej oddziałów.

Art. 79

1. Jednostki regionalne obowiązują Statut PTTK oraz uchwały władz naczelných PTTK.
2. Jednostka regionalna składa Zarządowi Głównemu sprawozdanie roczne ze swej działalności oraz podlega kontroli władz naczelných PTTK w zakresie zgodności działalności z:
 - 1) obowiązującymi przepisami prawa, Statutem PTTK i regulaminem jednostki regionalnej,
 - 2) uchwałami władz naczelných PTTK oraz władz jednostki regionalnej,
 - 3) zasadami racjonalnego gospodarowania majątkiem własnym i powierzonym oraz dotacjami celowymi przyznanymi przez Zarząd Główny.

Art. 80

1. Jednostki regionalne mogą posiadać osobowość prawną, którą nabywają z dniem uprawomocnienia się postanowienia właściwego sądu rejestrowego.
2. Zarząd Główny wyraża zgodę na utworzenie jednostki regionalnej z osobowością prawną i powołuje jednostkę regionalną bez osobowości prawnej. Do uchwały powinien być dołączony regulamin działania jednostki regionalnej zgodnie z art.78 ust. 3 Statutu.
3. Do utworzenia jednostki regionalnej wymagane są uchwały zarządów oddziałów powołujących tę jednostkę.
4. Uchwała Zarządu Głównego o wyrażeniu zgody na utworzenie jednostki regionalnej, posiadającej osobowość prawną, powinna określać:
 - 1) zasięg terytorialny (województwo),
 - 2) nazwę; jednostka regionalna może przyjąć również imię osoby zasłużonej dla Polski, regionu, krajoznawstwa i turystyki, nazwę związaną z upamiętnieniem faktu lub miejsca historycznego,
 - 3) tryb wyboru władz, kadencję władz.

Art. 81

1. Najwyższą władzą jednostki regionalnej posiadającej osobowość prawną jest Zgromadzenie Przedstawicieli Oddziałów PTTK.
2. Władzami jednostki regionalnej z osobowością prawną są:
 - 1) zarząd jednostki regionalnej,
 - 2) komisja rewizyjna jednostki regionalnej.
3. Do kompetencji Zgromadzenia Przedstawicieli Oddziałów PTTK należy w szczególności:
 - 1) wybór członków władz jednostki regionalnej,
 - 2) uchwalanie regulaminu jednostki regionalnej i dokonywanie jego zmian,
 - 3) rozpatrywanie i przyjmowanie sprawozdań władz jednostki regionalnej,
 - 4) podejmowanie uchwał w sprawie głównych kierunków działania.
4. W okresie między Zgromadzeniami Przedstawicieli Oddziałów PTTK pracami jednostki regionalnej PTTK kieruje zarząd jednostki regionalnej.
5. Do jednostek regionalnych z osobowością prawną oraz ich działania mają zastosowanie odpowiednio art. 35 ust. 1, 2 i 3, art. 69 i 70 niniejszego Statutu.

Rozdział VI

MAJĄTEK PTTK

Art. 82

1. Majątek PTTK powstaje z:
 - 1) wpisowego i składek członkowskich,
 - 2) dochodów z własnej działalności,
 - 3) dochodów z mienia nieruchomego i ruchomego,
 - 4) ofiarności publicznej,
 - 5) darowizn, spadków i zapisów,
 - 6) innych źródeł.
2. Przedmiotem praw majątkowych PTTK są w szczególności: nieruchomości, ruchomości, dobra niematerialne oraz środki pieniężne.

Art. 83

1. Mieniem PTTK jest własność i inne prawa majątkowe przysługujące PTTK, oddziałom i jednostkom regionalnym PTTK z osobowością prawną. Zarząd Główny PTTK, jeżeli Statut inaczej nie stanowi, w stosunkach cywilnoprawnych wykonuje prawa i obowiązki wobec mienia PTTK, w stosunku do którego własność lub inne prawa majątkowe nie przysługują oddziałom PTTK lub jednostkom regionalnym z osobowością prawną.
2. Mienie PTTK znajdujące się w posiadaniu oddziału w dniu nabycia osobowości prawnej staje się z tym dniem mieniem tego oddziału.
3. W przypadku rozwiązania oddziału jego mienie po zakończeniu likwidacji staje się mieniem PTTK, w stosunku do którego, w zakresie czynności cywilnoprawnych, Zarząd Główny PTTK wykonuje prawa i obowiązki.
4. W odniesieniu do jednostek regionalnych przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
5. Koła i kluby zarządzają i korzystają z mienia oddziału w zakresie i na zasadach ustalonych w regulaminie koła lub klubu.

Art. 84

1. Zbycie mienia nieruchomości będącego własnością oddziału lub jednostki regionalnej z osobowością prawną albo pozostającego w użytkowaniu wieczystym wymaga powiadomienia Zarządu Głównego, któremu lub osobie prawnej przez niego wskazanej, przysługuje prawo pierwokupu. Termin do złożenia oświadczenia o wykorzystaniu tego prawa wynosi 90 dni od dnia powiadomienia Zarządu Głównego.
2. Obciążanie majątku nieruchomości PTTK wymaga zgody Zarządu Głównego PTTK.
3. Zaciąganie zobowiązań majątkowych, a w szczególności kredytów i pożyczek w kwocie przekraczającej 10% wartości aktywów danej jednostki wymaga uchwały Zarządu tej jednostki PTTK podjętej bezwzględną większością głosów.

Art. 85

Zabronione jest:

- 1) udzielanie pożyczek lub zabezpieczeń zobowiązań majątkiem organizacji w stosunku do członków PTTK, członków władz lub pracowników PTTK oraz osób, z którymi członkowie władz lub pracownicy pozostają w związku małżeńskim albo w stosunku pokrewieństwa lub powinowactwa w linii prostej lub bocznej do drugiego stopnia albo są związani z tytułu przysposobienia, opieki lub kurateli zwane dalej „osobami bliskimi”,
- 2) przekazywanie majątku PTTK na rzecz członków, członków władz lub pracowników PTTK oraz ich osób bliskich, na zasadach innych niż w stosunku do osób trzecich, w szczególności jeżeli przekazanie to następuje bezpłatnie lub na preferencyjnych warunkach,
- 3) wykorzystywanie majątku na rzecz członków, członków władz lub pracowników PTTK oraz ich osób bliskich chyba, że to wykorzystanie bezpośrednio wynika ze statutowego celu PTTK,
- 4) zakupywanie na szczególnych zasadach towarów i usług od podmiotów, w których uczestniczą członkowie PTTK, członkowie władz lub pracownicy PTTK oraz ich osoby bliskie.

Art. 86

1. PTTK nie odpowiada za zobowiązania oddziałów i jednostek regionalnych, a oddziały i jednostki regionalne nie odpowiadają za zobowiązania PTTK, chyba że co innego wynika z dokonanych czynności prawnych.
2. Jednostki regionalne nie odpowiadają za zobowiązania oddziałów, a oddziały nie odpowiadają za zobowiązania jednostek regionalnych, chyba że co innego wynika z dokonanych czynności prawnych.

Art. 87

1. Dla ważności oświadczeń w zakresie praw i obowiązków PTTK oraz dla udzielania pełnomocnictw, wymagane jest współdziałanie i podpisy dwóch osób spośród grona obejmującego: prezesa, wiceprezesów, skarbnika lub innych, umocowanych przez zarząd jego członków.
2. W odniesieniu do oddziałów i jednostek regionalnych przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Rozdział VII

ZMIANY STATUTU I ROZWIĄZANIE PTTK

Art. 88

Zmiany Statutu uchwała Walny Zjazd większością 2/3 głosów przy obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

Art. 89

Uchwałę w sprawie rozwiązania PTTK podejmuje Walny Zjazd PTTK większością 3/4 głosów przy obecności co najmniej 3/4 uprawnionych do głosowania.

ORDYNACJA WYBORCZA

ZASADY I TRYB WYBORU WŁADZ ODDZIAŁU ORAZ KÓŁ I KLUBÓW PTTK

I. WŁADZE WYBORCZE

§ 1

Władzami wyborczymi są:

- 1) w kole lub klubie PTTK – walne zebranie koła lub klubu zwane dalej „zebraniem”, które wybiera:
 - a/ zarząd koła lub klubu,
 - b/ komisję rewizyjną koła lub klubu, o ile zebranie podejmie uchwałę o wyborze komisji rewizyjnej koła lub klubu,
 - c/ delegata (delegatów) – na zjazd oddziału,
- 2) w oddziale PTTK – zjazd oddziału, który wybiera:
 - a/ zarząd oddziału,
 - b/ komisję rewizyjną oddziału,
 - c/ sąd koleżeńcki oddziału, o ile zjazd oddziału podejmie uchwałę o wyborze sądu koleżeńckiego oddziału,
 - d/ delegata (delegatów) oddziału na Regionalne Konferencje Oddziałów PTTK,

II. ZASADY ZWOŁYWANIA ZEBRAŃ, ZJAZDÓW ODDZIAŁÓW PTTK

§ 2

1. Walne zebranie koła lub klubu zwoływane jest na podstawie uchwały zarządu koła lub klubu, podjętej przynajmniej na 14 dni przed terminem zebrania.
2. Zjazd oddziału zwoływany jest na podstawie uchwały zarządu oddziału podjętej przynajmniej na 21 dni przed terminem zjazdu.

§ 3

W uchwale zwołującej zebranie, zjazd oddziału powinien być podany ich termin i miejsce, proponowany porządek obrad. Załącznikiem do uchwały jest projekt regulaminu obrad.

§ 4

1. O zebraniu, zjeździe oddziału uczestnicy powinni zostać zawiadomieni na piśmie w przypadku:
 - 1) zebrania koła lub klubu – na 7 dni przed terminem zebrania,
 - 2) zjazdu oddziału – na 14 dni przed terminem zjazdu,
2. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 1 należy podać termin i miejsce zebrania, zjazdu, proponowany porządek i regulamin obrad oraz wskazać termin i miejsce, w którym uczestnicy mogą zapoznać się takimi materiałami związanymi z obradami, jak: sprawozdania z działalności władz, informacje o liczebności wybieranych władz, liczbie wybieranych delegatów i zasadach ich wyboru na zjazd oddziału. W przypadku przewidywanych obrad nad zmianami w statucie bądź regulaminach, do zawiadomienia

skierowanego do uczestników z głosem decydującym musi być dołączony projekt tych dokumentów.

3. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, może być dodatkowo także wywieszane w formie ogłoszenia w lokalach jednostek organizacyjnych PTTK.

III. ZASADY WYBORU DELEGATÓW NA ZJAZD ODDZIAŁU,

§ 5

1. Delegaci na zjazdy oddziałów wybierani są na walnych zebraniach kół i klubów, według następującego klucza wyborczego :
 - w oddziałach z liczbą od 51 do 100 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 3 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 101 do 150 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 5 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 151 do 300 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 8 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 301 do 500 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 10 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 501 do 700 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 15 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 701 do 900 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 20 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 901 do 1200 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 25 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 1201 do 1500 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 30 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą od 1501 do 2000 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 35 członków zwyczajnych
 - w oddziałach z liczbą powyżej 2000 członków zwyczajnych z opłaconą składką członkowską - 1 delegat na każdą rozpoczętą liczbę 40 członków zwyczajnych

IV. ZASADY UDZIAŁU W ZEBRANIU, ZJEŹDZIE ODDZIAŁU,

§ 6

1. Z głosem decydującym udział biorą:
 - 1) w zebraniu koła lub klubu lub zjeździe oddziału liczącego nie więcej niż dwa koła lub kluby lub mniej niż 50 członków zwyczajnych – wszyscy członkowie zwyczajni,

- którzy okażą się ważną legitymacją członka PTTK z opłaconą składką członkowską za dany rok,
- 2) w zjeździe oddziału liczącego co najmniej trzy koła lub kluby lub co najmniej 50 członków zwyczajnych – delegaci wybrani na zebraniach kół i klubów według zasad i rozdzielnika mandatów uchwalonego przez zarząd oddziału albo wszyscy członkowie oddziału,
2. Z głosem doradczym w zebraniu, zjeździe oddziału mogą brać udział:
- 1) członkowie honorowi PTTK,
 - 2) członkowie lub przedstawiciele członków wspierających,
 - 3) członkowie władz zwierzchnich PTTK,
 - 4) członkowie ustępujących władz, o ile nie są delegatami,
 - 5) osoby zaproszone.

§ 7

1. Dokumentami uprawniającymi do uczestnictwa w zebraniu, zjeździe oddziału są:
 - 1) dla osób uczestniczących z głosem decydującym:
 - a. w przypadku zebrania lub zjazdu, w którym uczestniczą wszyscy członkowie zwyczajni – legitymacja członka PTTK z opłaconą składką członkowską za dany rok,
 - b. w przypadku zjazdu oddziału w którym uczestniczą delegaci – legitymacja członka PTTK z opłaconą składką członkowską za dany rok, mandat delegata oraz zaproszenie,
 - 2) dla osób uczestniczących z głosem doradczym – zaproszenie wystawione przez organizatora zebrania, zjazdu.
 - 3) Mandaty delegatów na zjazd oddziału wydają organizatorzy w dniu zjazdu na podstawie list delegatów, sporządzonych w oparciu o odpowiednie protokoły wyboru delegatów, podpisane listy obecności delegatów oraz legitymację członka PTTK z opłaconą składką członkowską za dany rok.
2. Mandaty delegatów na zjazd oddziału zachowują ważność przez okres trwania kadencji władz oddziału PTTK i władz naczelnych PTTK.

V. PRAWOMOCNOŚĆ ZEBRANIA, ZJAZDU ODDZIAŁU ORAZ PODEJMOWANYCH UCHWAŁ

§ 8

1. Prawomocność zebrania stwierdza komisja mandatowa wybrana przez zebranie. Zebranie jest prawomocne, jeżeli bierze w nim udział, co najmniej połowa liczby członków z głosem decydującym. W uzasadnionych przypadkach na odstępstwo od tej zasady musi wyrazić zgodę zarząd oddziału określając jednocześnie swoją uchwałą nowy wymóg prawomocności zebrania.
2. Prawomocność zjazdu oddziału stwierdza komisja mandatowa zjazdu wybrana przez zjazd, przy czym:
 - 1) w przypadku, gdy w zjeździe oddziału biorą udział wszyscy członkowie – zjazd oddziału jest prawomocny, jeżeli bierze w nim udział, co najmniej połowa liczby członków z głosem decydującym,
 - 2) w przypadku, gdy w zjeździe oddziału biorą udział delegaci z kół i klubów – zjazd oddziału jest prawomocny, jeżeli bierze w nim udział, co najmniej połowa delegatów wybranych na ten zjazd oddziału na zebraniach kół i klubów.

§ 9

Uchwały zebrania, zjazdu zapadają zwykłą większością głosów osób uprawnionych do głosowania, z wyjątkiem uchwał w sprawach, które są inaczej zastrzeżone statutem PTTK lub statutem danego oddziału.

VI. PRZEPROWADZENIE ZEBRANIA, ZJAZDU ODDZIAŁU ORAZ WYBORÓW, WŁADZ I DELEGATÓW

§ 10

Sposób przeprowadzenia obrad, podejmowania uchwał, wyboru władz i delegatów określa w sposób szczegółowy regulamin obrad, uchwalony przez zebranie, zjazd oddziału.

VII. WYBORY WŁADZ KOŁA, KLUBU, ODDZIAŁU, JEDNOSTKI REGIONALNEJ, PTTK ORAZ DELEGATÓW

§ 11

1. Prawo kandydowania do władz koła, klubu, oddziału przysługuje wszystkim członkom zwyczajnym PTTK, którzy posiadają ważną legitymację członka PTTK z opłaconą składką członkowską za dany rok i na których nie nałożono prawomocnym postanowieniem sądu koleżeńskiego PTTK kary zawieszenia w prawach członkowskich na czas obejmujący okres wyborów. Nie mogą też kandydować do władz na okres najbliższej kadencji członkowie zarządu koła, klubu, oddziału, którzy nie uzyskali absolutorium.
2. Kandydatów do władz koła, klubu, oddziału PTTK oraz na delegatów na zjazd oddziału, proponuje komisja wyborcza wybrana przez zebranie, zjazd oddziału.
3. Listę kandydatów, o których mowa w ust. 2 komisja wyborcza tworzy na podstawie zgłoszeń kandydatów przez uczestników odpowiednio zebrania, zjazdu oddziału. Kandydaci zgłaszani do określonego rodzaju władz oraz na delegatów muszą spełniać wymagania dotyczące członków władz określone w Statucie PTTK.
4. Kandydatów do nowych władz koła, klubu, oddziału oraz kandydatów na delegatów na zjazd oddziału mogą zgłaszać:
 - 1) wszyscy uprawnieni – posiadający prawo do uczestniczenia w zebraniu, zjeździe oddziału z głosem decydującym,
 - 2) ustępujące władze – w odniesieniu do kandydatów do nowo wybieranych władz.

§ 12

Zebranie, zjazd oddziału ustala według własnych kompetencji liczbę wybieranych członków do władz koła, klubu, oddziału.

§ 13

Wybory władz oraz delegatów odbywają się na wszystkich szczeblach organizacyjnych wyłącznie w głosowaniu tajnym.

§ 14

1. Wybory do władz koła, klubu, oddziału oraz delegatów na zjazd oddziału przeprowadza komisja skrutacyjna, wybrana odpowiednio na zebraniu, zjeździe oddziału spośród uczestników tych zgromadzeń z głosem decydującym.
2. Komisja skrutacyjna przeprowadza wybory, o których mowa w ust. 1 zgodnie z regulaminem przyjętym na zebraniu, zjeździe oddziału. W skład komisji skrutacyjnej nie mogą wchodzić osoby kandydujące do władz i na delegatów.

§ 15

1. Wybory do władz oraz wybory delegatów odbywają się za pomocą oddzielnych kart wyborczych, przygotowanych przez komisję skrutacyjną.
2. Na karcie wyborczej (kartach wyborczych) do władz, komisja skrutacyjna umieszcza nazwiska kandydatów w porządku alfabetycznym z podziałem na rodzaje wybieranych władz.
3. Na karcie wyborczej delegatów, komisja skrutacyjna umieszcza w porządku alfabetycznym nazwiska kandydatów na delegatów.
4. Przy nazwie wybieranego rodzaju władz i delegatów winna być podana ustalona liczba członków wybieranych do danego rodzaju władzy oraz delegatów.

§ 16

Głos w głosowaniu jest ważny, jeżeli:

- 1) został oddany za pomocą karty wyborczej.
- 2) liczba nie skreślonych kandydatów na karcie wyborczej jest równa lub mniejsza od liczby określonej dla wybieranego rodzaju władzy lub liczby delegatów.

§ 17

1. O wybraniu kandydata na członka władz decyduje uzyskanie, co najmniej połowy głosów oddanych przy zachowaniu wymogów §15 oraz zajęcie miejsca w zatwierdzonej liczbie członków danego rodzaju władz.
2. O wyborze delegata na zjazd oddziału decyduje uzyskanie co najmniej połowy oddanych głosów przy zachowaniu wymogów §15 oraz zajęcie miejsca w zatwierdzonej liczbie delegatów.

§ 18

1. Jeżeli w wyborach do danego rodzaju władz lub delegatów nie wybrano pełnej liczby członków określonej dla danego rodzaju władzy lub delegatów, zarządza się wybory uzupełniające.
2. W wyborach uzupełniających biorą udział wyłącznie kandydaci, którzy nie zostali wybrani w pierwszym głosowaniu.
3. Przy wyborach uzupełniających obowiązują zasady jak w: §§16 i 17, przy czym komisja skrutacyjna zobowiązana jest przypomnieć nazwiska kandydatów do poszczególnych rodzajów władz i delegatów, biorących udział w wyborach uzupełniających, a także podać liczbę osób, którą wybiera się w głosowaniu uzupełniającym dla osiągnięcia liczby członków określonej dla danego rodzaju władzy lub delegatów.

4. Jeżeli w wyborach uzupełniających do danego rodzaju władzy lub delegatów nie wybrano także pełnej liczby członków określonej dla danego rodzaju władzy lub delegatów, zarządza się drugą turę wyborów uzupełniających. W tej turze wyborów obowiązują następujące zasady:
 - 1) wyboru dokonuje się spośród tych kandydatów, którzy w wyborach uzupełniających otrzymali największą liczbę głosów, przy czym liczba kandydatów uczestniczących w wyborach nie może być większa niż dwukrotność liczby osób wybieranych w tej turze wyborów do danego rodzaju władzy lub delegatów,
 - 2) o wyborze kandydata do danego rodzaju władzy lub na delegata decyduje zwykła większość głosów tzn. wybierane są te osoby, które otrzymały największą liczbę głosów i zmieściły się w liczbie miejsc określonej w tej turze wyborów dla danego rodzaju władzy lub delegatów.

VIII. UKONSTYTUOWANIE SIĘ WŁADZ

§ 19

Zebrania konstytuujące poszczególne rodzaje władz powinny się odbyć po zakończeniu wyborów w dniu obrad zebrania, zjazdu. W przypadkach wyjątkowych w dni następne, nie później jednak niż w terminie 14 dni od zakończenia zebrania, zjazdu. Zebraniu konstytuującemu przewodniczy członek prezydium obrad zebrania, zjazdu.

§ 20

1. Wybory prezesa zarządu koła, klubu i oddziału odbywają się w głosowaniu tajnym za pomocą kart do głosowania.
2. Wybory prezesa zarządu, o którym mowa w ust. 1 przeprowadza komisja skrutacyjna wyłoniona spośród członków komisji skrutacyjnej zebrania lub zjazdu odpowiednio.
3. Prezesem zarządu może być każdy z członków nowo wybranego zarządu koła, klubu lub oddziału odpowiednio.
4. Po rozdzieleniu kart do głosowania przez komisję, o której mowa w ust. 2 członkowie danego zarządu wpisują nazwisko swojego kandydata.
5. Prezesem zarządu zostaje kandydat, który otrzymał największą liczbę głosów, nie mniej jednak niż połowę głosów obecnych członków nowo wybranego zarządu.
6. Jeżeli w wyborach żaden z kandydatów nie otrzymał, co najmniej połowy głosów, zarządza się wybory uzupełniające, w których udział biorą dwaj kandydaci, którzy uzyskali największą liczbę głosów. W takim przypadku prezesem zarządu zostaje kandydat, który otrzymał największą liczbę głosów.
7. Podział funkcji wśród członków zarządu następuje na wniosek nowo wybranego prezesa.

§ 21

W skład zarządu koła, klubu lub oddziału może także wchodzić sekretarz lub urzędujący członek zarządu powołany przez zarząd, chyba że statut oddziału stanowi inaczej.

§ 22

1. Przy wyborze prezesa komisji rewizyjnej oraz sądu koleżeńkiego oddziału, jeżeli taki sąd został wybrany, a także przy podziale funkcji wśród członków komisji rewizyjnej i członków sądu koleżeńkiego oddziału, stosuje się odpowiednio przepisy §§20 i 21.

IX. DOKUMENTY ZEBRANIA, ZJAZDU ODDZIAŁU PTTK

§ 23

1. Podstawowymi dokumentami zebrania, zjazdu oddziału są:
 - 1) regulamin obrad uchwalony przez zebranie, zjazd oddziału,
 - 2) uchwała zarządu oddziału w sprawie klucza wyborczego i rozdzielnika mandatów dla kół i klubów na zjazd oddziału,
 - 3) protokół zebrania, zjazdu oddziału, podpisany przez przewodniczącego obrad i sekretarza,
 - 4) uchwały, wnioski i postulaty zebrania, zjazdu oddziału,
 - 5) opinia zjazdu oddziału w sprawie kierunków działalności PTTK, przedstawionych przez Zarząd Główny PTTK,
 - 6) protokoły komisji mandatowej dotyczące prawomocności zebrania, zjazdu oddziału,
 - 7) protokoły komisji wyborczej,
 - 8) protokoły komisji skrutacyjnej, w sprawie wyboru władz i delegatów,
 - 9) protokoły komisji skrutacyjnej z zebrań konstytuujących nowo wybrane władze,
 - 10) zaświadczenia wyboru delegata (delegatów) koła lub klubu na zjazd oddziału lub, odpowiednio zaświadczenia wyboru delegata (delegatów) oddziału na regionalną konferencję,
 - 11) podstawowe informacje o wybranych władzach koła, klubu lub zjazdu oddziału.

X. PRZEPISY KOŃCOWE

§ 24

1. Koło, klub przesyła do zarządu oddziału dokumentację, o której mowa w §23 ust.1 z zebrania w terminie do 10 dni od daty jego zakończenia oraz ankietę informacyjną o członkach nowo wybranych władz koła, klubu.
2. Zarząd oddziału przesyła do Zarządu Głównego PTTK dokumentację ze zjazdu oddziału, o której mowa §23 ust.1 w terminie do 14 dni od daty jego zakończenia oraz ankietę informacyjną o członkach nowo-wybranych władz oddziału. .

§ 25

Zarząd oddziału, po zjeździe oddziału, zgodnie z art. 20 ust. 2 i art. 21 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku „Prawo o stowarzyszeniach” jest obowiązany o zmianach we władzach oddziału i zmianie statutu niezwłocznie zawiadomić sąd rejestrowy, a w terminie 14 dni od chwili zakończenia zjazdu – organ nadzorujący właściwy dla siedziby oddziału.

**Wzór odznaki organizacyjnej
(załącznik do Statutu PTTK – Art. 5 ust. 1)**
